

VELLAMOBILIILI

PÄIJÄT-HÄMEEN
MOBILISTIT RY:N
JÄSENLEHTI

Numero 2
2018

*Matkakertomus Torinon
automuseoista sivulla 3.
Kuvassa Alfa Romeo vuodelta 1932*

Päijät-Hämeen
ROMPEMARKKINAT
19 - 20.5.2018
Jokimaan raviradalla Lahdessa

SUOMEN AJONEUVOHISTORIALLINEN KESKUSLIITTO RY:N JÄSENKERHO

Keväällä tapahtuu

Lehtemme toisen numeron ilmestyminen osuu ajalle, jolloin pitäisi jo olla tien päällä, ja samalla valmiina esittelemään talven aikana paranneltuja projekteja. Lumet lähtivät sittenkin aika sähäkästi, vaikka pari viikkoa myöhässä. Lahden alueella kevään ensimmäinen tapahtuma meille mobilisteille on Classic Motorshow, joka nyt järjestetään jo 11. kerran. Oma osastomme noudattaa koko näyttelyn pääteemaa ”Brittiautot” isosta pienempään mukana moottoripyörä ja traktori, sekä perinteinen ”kahvihuone”.

Kevään talkooponnistus on perinteinen Jokimaan Rompemarkkinat 19.-20.5. Sen työstö alkaa tänä vuonna erityisen rompekontin rakentamisella ja varustamisella, jotta raviradan teltat ja kalusteet sitten saadaan kerralla paikalle ja sitten pois ilman rönsyilevää avolavakuormaa. Toivotavasti saamme kohdalleen sattuvat kelit ja hyväntuulisia aarteiden etsijöitä ja myös löytäneitä. jotta talkoolaiset tuntevat saaneensa palkakseen ainakin hyvät markkinat. Mobilisti-parkki tarjoaa varmaan taas runsaan käyttökuntoisten autovanhusten vaihtuvan näyttelyn.

Kesän kaikki viikonloput ovat Suomessa perinteisesti täynnä monenlaisten järjestäjien tapahtumia, ja tietysti useilla on myös henkilökohaisia menoja. SAHK:n retkeilyajot ajetaan tänä vuonna Virtain ympäristössä, jossa riittää niitä kauniita rantamaisemia. Puruveden ja Suur-Saimaan ympäriajoihinkin on aina lähtijöitä, ja vaikka kaikkeen ei voi osallistua, niin elämyksiä

löytää lähtemällä uusiin kohteisiin. Niistä saa sitten vaikka juttuja Vellamobiiliin.

Päijät-Hämeen Mobilisteilla ei ole säännöllisiä omia ajoja, ellei sellaiseksi lasketa Classic Touria. Ajatusta vaikka oman väen retkeilyajosta voisi ehkä maistella. Voitaisiin ajella kohde tai pari ilman tehtävärasteja. Kyllä parin – kolmenkymmenen auton kiertue maantielle mahtuu, ja monen etapin pihallekin kahville tai jätskille. Saataisiinko toimeksi tälle kesälle?

Tässä kesärenkaille vasta päästyä tuntuu syksy onneksi kaukaiselta, ja siksi keskittykäämme vain lämpimiin suunnitelmiin kotimaan valoisan kesän maanteille ja maisemiin!

Moikkaillaan
Markku

VELLAMOBIIILI

Julkaisija:

Päijät-Hämeen Mobilistit ry,

Internet:

Sähköposti:

Kotisivua hoitaa:

Vellamobiiliin toimituskunta:

Päätoimittaja: Pentti Pihlaja-Kuhna,

Antti Vähälä ja Lea Lahti

Kari Heinonen

Hannu Laitinen, (taitto)

Kirjapaino:

PL 25, 15801 LAHTI

<http://www.paijat-hameenmobilistit.fi/>

[phmobili\(a\)phnet.fi](mailto:phmobili(a)phnet.fi)

Pentti Pihlaja-Kuhna

sähköpostiosoite: [pentti.pihlaja-kuhna\(a\)phnet.fi](mailto:pentti.pihlaja-kuhna(a)phnet.fi)

sähköpostiosoite: [leantti\(a\)phnet.fi](mailto:leantti(a)phnet.fi)

[kari.heinonen\(a\)autopeltimestarit.fi](mailto:kari.heinonen(a)autopeltimestarit.fi)

sähköpostiosoite: [hannu.laitinen\(a\)pp9.inet.fi](mailto:hannu.laitinen(a)pp9.inet.fi)

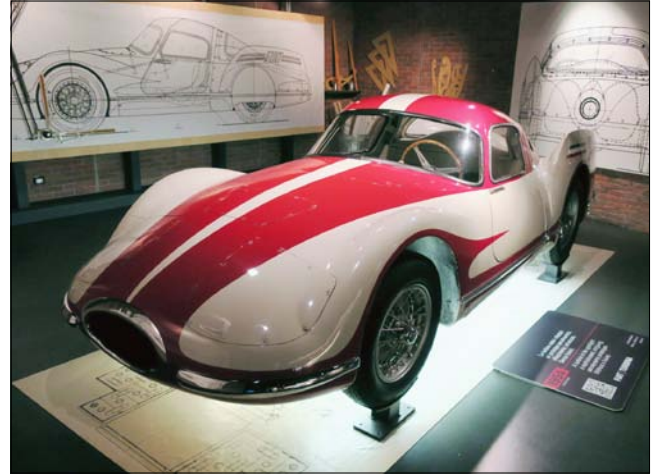
Painotalo Plus Digital Oy, Lahti 2018

AutoMotoRetro 1.-4.2.2018 ja Torinon museot

Vierailut ulkomailla erilaisissa autotapahtumissa on mukavaa ajankulua talven keskellä. Reissua Torinon helmikuiseen klassikkoautonäyttelyyn oli suunniteltu jo pitemmän aikaa Hyväkän Hannun kanssa. Vuodenvaihteessa lentoliput Milanoon saatiin lopulta varattua sekä varattua vuokra-auto lentokentältä neljän päivän ajaksi.

Ensimmäinen matkapäivä vietettiin ajellen pienempiä kyläiteitä kohti Torinoa ja totutellen liikenteen meininkiin. Ajelu Torinossa oli vauhdikasta, oltiin enemmän pujottelukeiloina koska noudatettiin liikennesääntöjä, ja muutenkin paikallisesta käytännöstä poiketen käytettiin tunnollisesti suuntavilkkuja. Löydettyämme Mirafiorin kaupunginosassa sijaitsevan hotellimme, lähdimme vielä illalla tutkimaan reittiä messupaikalle. Ajelimme tuurilla, mutta löysimme lopulta messukeskuksen. Paluumatkalla oli pieniä haasteita osata takaisin kortteeriimme kun puhelimen virta loppui ja navigointi tapahtui pelkästään kaupasta ostetun kartan kanssa.

Perjantaina lähdimme hyvissä ajoin messuille. Reitikin sujui jo paremmin, ja autonkin sai parkkiin lä-

Fiat Turbina kaasuturbiinimoottorilla varustettu konsepti-auto vuodelta 1954 ei päätynyt sarjatuotantoon.

helle messukeskusta. Fiatin vanha, vuonna 1923 valmistunut 5-kerroksinen Lingoton autotehdas on aivan messualueen vieressä. Tehdas on suljettu vuonna 1982 ja avattu 1987 uudelleen 8-Gallery kauppakeskuksena. Tehtaan katolla on edelleen kilometrin mittainen koe-

Italialainen kansalliskulkuneuvo oli itseoikeutetusti esillä monella osastolla.

Club Volvo Italian osastolla oli esillä tuoreempaakin klassikkokalustoa.

ajorata ja se piti tottakai nähdä ennen messuille menoa - eikä käynti ollut turha, kyllä oli aika vaikuttava näky maisemineen ja kallistettuine päätykaarteineen.

Messut olivat kohtuullisen kokoiset ehkäpä kaksi kertaa Lahden CMS:n suuruiset. Nähtävää riitti ja tietenkin oli myös myytäviä autoja sekä tosi paljon osien myyntiä. Katsottavaa oli valtavasti, jalat olivat kovilla ja päivä loppui auttamattomasti kesken. Kotimatalla poikettiin pizzeriaan - jonka pihaan ei ollutkaan ihan helppoa löytää autolla vilkkaassa liikenteessä.

Kolmannen päivän aamuna mentiin tutustumaan Italian kansallisen automuseon antiin. Museosta löytyy kaikkea tekniikasta taiteeseen, ja nähtävää on paljon. Nimestä huolimatta esillä on paljon muitakin kuin italialaisia autoja. Näyttillä on ajoneuvoja kanttiautosta nykyaikaan, kaikenlaisia eri maissa valmistettuja klassikkoautoja hienosti esille aseteltuna.

Markku Alen on suosittu mies Italiassa vieläkin. Fiat 131 on replica Alenin aktiivikilpauran ajalta.

Messut sijaitsevat ihan museon kulmalla, ja jatkoimme siitä mihin edellispäivänä jäimme. Aikaa oli mukavasti ja osien myyjien tiskitkin tuli nyt käytyä kunnolla läpi. Myyntipöydistä löytyikin molemmille varsin tarpeellisia puuttuvia osia. Kielimuuri selvitetään kylä aina jotenkin kun on autonosista kyse; italialaiset yrittävät aina parhaansa mukaan selvittää mitä ihmettä etsitään.

Kun ajeltiin ravintolan kautta hotellille niin päivä oli pulkassa. Autoilukin alkoi jo sujua ihan italialaiseen tapaan ja muutenkin Torinon reitit hahmottua. Oltiin välillä ihan oikealla kadullakin.

Sunnuntaiaamuna pakattiin laukut ja aamupalan jälkeen ajeltiin vielä Fiatin tehtaan museolle joka on avoinna ainoastaan sunnuntaisin - ja vielä veloitus-

Vuonna 1908 valmistettu Fiat Mefistofele saavutti nopeusennätyksen 235km/h vuonna 1924. Tekniikkaa uusimalla autoon saatiin miehekät lukemat: 320hv/1800rpm.

ta. Museosta löytyi paljon mielenkiintoista tietoa Fiatin historiasta ja tuotannosta. Fiathan on tehnyt muutakin kuin autoja: jääkaapista aina valtaviin laivan ja lentokoneen moottoreihin sekä paljon muuta. Voisi sanoa että kohde on Fiat-harrastajan taivas kaikkine laitteineen sekä julisteineen.

Nämä kolme Torinon kohdetta sijaitsivat melkein vierekkäin ja vierailu niissä onnistui helposti kolmen yön reissulla, eikä autoilukaan pysäköinteineen tuottanut suurempia ongelmia.

Paluumatka Milanon Malpensas lentokentälle ajettiin moottoritietä pitkin. Bonuksena ehdittiin vielä poiketa Alfa Romeon museossa, joka oli mukavasti matkan varrella, katsomisen arvoinen paikka sekin. Auto palautettiin lentokentän vuokraamoon jossa miehet tutkivat välittömästi auton vauriot ja ruskasivat kupongin johon toinen virkailija oli lähtiessä ulkomuistista merkannut kolhut, onneksi oikein. Toimistolta sai vitsinä 5 sentin palautuksen kun Fiesta tuli ehjänä takaisin.

Fiatin omassa museossa on esillä pätäkä tehtaantolinjaa.

Turvataarkastuksessa piti tietenkin ostokset kaivella matkalaukusta esiin että läpäisi metallipaljastuksen. Virkailijat olivat suut messigillä kun osat olivat vanhaan Fiatiin, mutta malli piti vielä selvittää ennen kuin sai jatkaa matkaa.

Torinon matkaa suositellen.

Antti

Hannu Hyväkkä kunnostaa parhaillaan samanlaista Fiat 2300 Coupea. Kolmesta reissulla nähdyistä autosta tallentui Hannun kameraan monta otosta.

Minit kevätkokouksessa Orimattilassa

Ajo-ohjeesta ei Mini-harrastaja voinut erehtyä.

Kerhoaktiivit Marja ja Erkki Mättö ovat aloittaneet tyttärensä Miljan Mini-harrastuksen pienestä piten, Miljakin pääsi kokoukseen.

Kevätkokoukseen matkattiin tietenkin Mineillä, pari vanhempaakin yksilöä oli uskaltanut matkaan.

Minikerho saapui Orimattilaan Mobilistihallille pitämään kevätkokousta 7.4.2018. Kaikille kokoukseen tulleille oli tarjolla ruokaa ja täytkekakkukahvit. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja hallitus sai vastuuvapauden. Kokouksessa keskusteltiin kuluvan vuoden tapahtumista. Classic Motorshowssa pääpaino on Mini tonni luokassa, joka vietää 40. vuosijuhliaan. Kerholla on myös ohjelmassa 12-15.7.2018 Pohjoismainen Minitapaaminen NMM2018 Liesjärvellä Eräkeskus Metsäkouluntiellä. Näiden lisäksi järjestetään erinäinen määrä muita tapaamisia. Osa kerholaisista jatkoi matkaansa kotiin Antin automuseon kautta, jossa riitti juttua. Nuorin kokoukseen osallistunut, Milja, kerhon tulevaisuuden toivo hurmasi mobilistinaiset, joille myös suurkiitos tarjoiluavusta. Kiitos Päijät-Hämeen mobilisteille paikasta, sekä myös Antille siitä että saimme käydä.

Erkki Wirkola

TALWIAJOT 3.2. 2018 SAARIJÄRVELLÄ

Kari Heinosen Ford kilvanajossa raviradalla.

Talwiajot ajeltiin Saarijäven ympäristössä pirtsakassa, parhaimmillaan noin -17 asteen pakkaskelissä. Ajoon starttasi reilut 190 autokuntaa, kilpailukeskuspaikkana toimi Kylpylä-hotelli Summassaari. Reittejä oli lyhyempi 55 km vanhemmille autoille ja 125 km nuoremmille mobiileille. Päijät-Hämeen kerhosta meitä osallistui ainakin 3 autokuntaa, Kari Heinonen A-mallin Fordilla vm. -30, Pentti Pihlaja-Kuhna NSU RO-80 vm. -69 autolla ja Timo Hakala Ford Capri 2.8i.

Päijät-Hämeen Mobilistien edustusta, ajot on ajettu ja Fordi lastattu, kotiinlähötunnelmissä vasemmalta: Iida, Ritva, Marja, Pentti, Kari ja Asko.

Vanhempien ajokkien reitti oli pituudeltaan n. 55 km ja nuoremmat mobiilit ajelivat n. 125 km reitin. Päivä oli kuulas, pakkasta pahimmillaan noin -17 astetta ja maa oli paksuhkon lumen peittämä. Näin päivä koettiin Heinosen autokunnassa: Lämmityslaitteettomalla A Fordilla pärjäsi vielä tuossa pakkaskelissä kohtuullisesti. Lumisia sivuteitä kiertävä noin 55km reitti oli helpohko ja keli pitävä, eli kesärenkailla pärjäsi tällä kertaa helposti. Tuo 55 km reitti kyllä tuntui minun ajohaluilla vähän lyhyeltä. Rastitehtäviä täyteltiin sekä lähdössä, että maalissa. Tämä tuntui hyvältä

ratkaisulta, kun ei tarvinnut tuolla pakkasessa tehdä kynähommia. Maaliin tulon jälkeen nautimme kylpylän palveluista. Päivän kruunasi iltajuhla, jossa ohjelmassa oli mm herkullinen illallinen, palkintojenjako, mukavaa leppoisaa illanviettoa, musiikkia ja tanssia, sekä arpajaispalkintojen jako.

Mukanani matkustivat velipoika Asko ja tyttäreni Iida. Iidalle nämä olivat ensimmäiset Talviajot. Tytär koki tapahtuman iltajuhlaa myöten erittäin kivaksi ja mielenkiintoiseksi. Saunareissumme aikana ennen il-

Timo Hakalan Capri ja Pentti Pihlaja-Kuhnan NSU lähtölämmittelyssä 17 asteen kirpeässä pakkassäässä.

tajuhlaa hän oli Pihlaja-kuhnan autokunnan vieraana heidän vuokramökissään. Isot kiitokset heille tytön ”viihdyttämisestä”. Mainitsen vielä, että tapahtuman vanhin ajokki oli Rambler vm. 1902, (avoauto ilman tuulilasia) jolla Pentti ja Juha Heinonen Kuopiosta selvittivät ajaen koko 55 km reitin lähdöstä maaliin!

Terveisin Kari Heinonen.

Onni Hakulinen 80 v.

Kerhomme perustajajäsen Onni Hakulinen täytti helmikuulla 80 vuotta.

Maalikuun kokouksessa puheenjohtaja Markku ja sihteeri Seija ojensivat kerhon onnittelut Onnille. Vielä paljon Onnea Onnille ja kiitokset aktiivisesta toiminnasta kerhomme hyväksi.

Terveiset Riikan Moottorimuseolta!

Keväisellä automatkalla ja kulttuurikierroksella maaliskuussa Baltiassa yhtenä vierailukohteenamme oli Riikan Moottorimuseo Latviassa. Se näyttäisi olevan Antique Automobile Club of Latvian silmäterä. Esitietojen valossa osasimmekin odottaa mittavaa ja monipuolista kokoelmaa autotarinoineen ja innokkain museoesittelijöineen. Jo heti tuloaulassa tuli selväksi, että kyseessä on elämää pursuava talo koululaisryhmineen ja seminaariyleisöineen.

Riikan Moottorimuseossa huomio kiinnittyi loistokkaasti toteutettuun virtuaalitekniikkaan. Kaikkialla kolmessa museokerroksessa oli monimuotoisesti toteutettuja lisäefektejä, mm. maisemaa ja historiaa oli tehty liikkuvaksi ja muuttuvaksi, oli ääntä, valoa, tehtäviä ja aktiviteetteja todella runsaasti. Isoimpia niistä voisi kuvata todellisiksi nykyaikaisen suurteoksiksi. Sait itsesi kuvassa liikkuvan auton lavalle vilkuttamaan tai sait maalata autosi haluamasi aikakauden kuosiin jne.

Näyttelyn autoista kiinnitti erityishuomion Suomikilpinen kupla, Wolkswagen 1300 vm. 1966. Esittelijä

Pobeda oli Suomesakin taksina hyvin suosittu 50-luvulla. Niitä sai ja hintakin oli halpa.

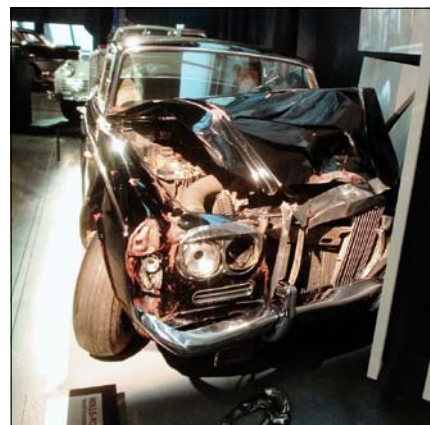

Uuden Riikan automuseon julkisivu muistuttaa erehdyttävästi Rollsin maskia.

kertoi siitä, että se on museon omistuksessa. Hankittiin kuulema siksi koska Suomessa se on hyvin tavallinen auto ... varmisteli meiltä, että onhan näin...

Hieno oli myös musta Pobeda keskellä salia arvokkaasti asetettuna. Aikansa legenda - myös Suomessa - oli löytänyt paikkansa itäautojen historiakavalkadiin Latvian sydämeen ja ilmeisimmin latvialaisten sydämiinkin! Museon yksilö oli vuosimallia 1951 eli siis neljä vuotta omaamme vihreää sydäntenvalloittajaa vanhempi.

Leonid Breznevinkin kolariauto oli tuotu näytille sellaisenaan. Musta Rolls-Royce takavuosisilta oli jäänyt sille tielleen museonähtävyydeksi. Kuuluu omistaja istui

Leonid Breznev'in kolari-auto on saatu säilymään kolarin jälkeisessä (huonossa) kunnossa.

vielä kuskin paikalla ilmeettömänä. Lavastettu, mutta aidon tuntuinen näky.

Mielenkiintoinen oli Moskvitch vm. 1955, jota voisi kuvailla puukehikkoautoksi. Kehitystyötä oli havainnollistettu kuvin ja työselostuksin ja itse yksilökin oli näytillä. Mukavaa puukulttuuria kelpaisi esitellä Päijät-Hämeessäkin vaikkapa Pro-Puu Galleriassa Lahden Ankkurissa!

Tässä vain muutamia museohelmiä mainitaksemme. Paljon jäi nähtävää uusille retkille Baltiaan. Ja toki automatkamme varrelle olisi sijoittunut sopivasti myös Viron puolella Pärnun Automuseo, mutta turistikauden ulkopuolella ovet pysyivät arkipäivisin kiinni. Tämän totesimme sekä meno- että paluumatkallamme seisokseen uudehkon museon lasiseinien ulkopuolella. Yhteisesti totesimme, että tullaan uudestaan.

Onneellisesti voimiin kaikille - asikkalalaisittain sanottuna, toivottaa matkaa tehneet Kempin Esko ja Leena

kiinnostuneille:

<http://www.motormuzejs.lv/index.php/en/>

VINTAGEN VIEMÄÄ
Suvi alkaa Kartanosta

LAUANTAI
26.5.
KLO 11-16

Ilmaistapahtuma alottaa Lahden Kartanon suven. Fiftari-hengessä mm. vanhoja autoja, pihakirppis, musiikkia ja rokkaavaa menoa!

LAHDEN HISTORIALLINEN MUSEO & AINOPIUSTO

Tapaamisilta 6.2.2018 hallilla Orimattilassa

Ilmailuveteraani Pertti Virtanen Tikkakoskelta piti erittäin mielenkiintoisen esityksen Suomen ilmavoimien alusta. Esityksessä käytiin läpi koneiden saantiin liittyviä asioita, hieman toimintaan liittyviä asioita ja olosuhteita. Käsiteltiin itse lentokonetta sen rakennetta ja toimintoja, eli miten kone oli rakennettu.

Saatiin kuulla varmasti paras mahdollinen tieto koneesta koska Pertti Virtanen rakensin Ilmailumuseoon Tikkakoskelle täysin alkuperäisen kaltaisen replikan koneesta vuosina 1988-89. Replikan rakentaminen rahoitettiin korvauksilla jotka saatiin kun Suomen lappiin putosi neuvostoliittolainen ohjus.

Koneessa käytettiin tämän päivän harrastajille varsin vähän tunnettua moottorityyppiä, pyörivää tähtimoottoria. Käytiin läpi myös tähtimoottorin rakenne ja toimintaperiaate.

Kun nyt Suomessa on meneillään eräänlainen satavuotiskausi, niin se pätee myös ilmavoimiin. Suomen ilmavoimat sai alkunsa kun 6.3.1918 Vaasaan laskeutui Kreivi Erich von Rosenin lahjoittama kone Thulin typ D (Morane -Saulnier Parasol) ja luovutettiin Mannerheimille.

Koneesta tuli Suomen Ilmailuvoimien lentokone numero F1, koneen saapumispäivästä 6.3.1918 myöhemmin Suomen ilmavoimien vuosipäivä ja koneen siipiin maalatuista von Rosenin onnenmerkistä (hakaristi) Suomen ilmavoimien tunnus. Kone tuhoutui Tampereella 16.4.1918.

Ensimmäisten lentokoneiden vaiheet jäivät varsin lyhyiksi ja ne tunnetaan yleensä vain lahjoitushistorian takia. Eipä ne kuitenkaan mitään kelvottomia olleet vaikka toiminta sekasortoisissa olissa jäi vaatimattomaksi. Päin vastoin tyypillä oli saavutettu huomattavia menestyksiä.

Tikkakosken ilmailumuseossa näytteillä oleva koneyksilö on replika, joka esittää Suomen Ilmailuvoimien ensimmäistä lentokonetta.

Vähän historiaa Thulin typ D koneen valmistajasta

Tohtori Enoch Thulin perusti vuonna 1913 yhdessä Oscar Askin kanssa Aeroplanvarved i Skåne-yhtiö (AVIS). Se rakensi kaksi Blériot XI -koneita nimellä Thulin A. Kun ilmailuala alkoi kehittyä ensimmäisen maailmansodan seurauksena. Yhtiö vaihtoi nimensä muotoon AB Enoch Thulins Aeroplanfabrik (AETA) . Loput 21

Pertti Virtanen (seisomassa vas.) kertoi kiinnostuneille Suomen ilmavoimien ensimmäisestä koneesta.

Bleriot-kopiota tehtiin uudistuneessa yhtiössä. Morane-Saulnier 3L konetta valmistettiin nimellä Thulin B ja Morane-Saulnier Parasolia nimellä Thulin D, molempien valmistus alkoi syksyllä 1914.

Enoch Thulin perusti lentokoulun, jonka pari konetta tuotiin Suomeen valkoisille joukoille. Thulinin tehdas myi koneita Tanskalle ja Hollannin laivaston lentokouluille. Enoch Thulin syntyi vuonna 1881 ja kuoli 1919 lento-onnettomuudessa omalla koneellaan jouduttuaan tekemään pakkolaskun ja törmätessään satamassa olevan laivan kylkeen.

Yhtiö ajautui rahoitusvaikeuksiin jo I maailmansodan aikana ja ajautui konkurssiin vuonna 1920 kun Ruotsin ilmavoimat ostivat lentokoneita mm. Itävallan Phoenix-tehtaalta. Viranomaiset halusivat kaksitasoja, Thulin valmistetti lähinnä 1-tasoja.

Vuonna 1920 Thulin alkoi valmistaa autoja. Autotuotanto jatkui vuoteen 1928. Vuonna 1922 yhtiö muuntui muotoon AB Thulinverken. Yhtiö valmistetti myös ajoneuvojen jarruja. Tämä johti yhtiön jarrutuotannon sulautumiseen vuonna 1958 vuonna 1913 perustettuun Svenska AB Bromsregulator-yhtiöön. Loppuosa Thulinverkenistä on nykyisin osa SAB Wabco AB-yhtiötä. Sen on vuodesta 2004 alkaen omistanut ranskalainen Faiveley Transport.

Suurkiitokset Pertti Virtaselle Pena

Muisteluja katsastuksesta ennen vuotta 1968

Reino Wallenius

Omat ensimmäiset ajokorttitutkinnot suoritin 1950 henkilöautolla ja 1955 kuorma-autolla.

Olin varakatsastusmiehenä Helsingissä vuodesta 1959 vuoteen 1962, sitten katsastuspäällikkönä Kymenlaaksossa (Kotka ja Kouvola) vuodesta 1962 vuoteen 1968. Vastaanotettuja kuljettajatutkintoja on kertynyt vuosien mittaan 5 000 - 10 000. Myös vierailuja eri katsastusasemilla Ruotsissa ja Saksassa on työelämän aikana tullut useita.

Aika ennen automobiilejä

Mm. Lahdessa oli jo kauppalan aikana määräyksiä vossikoiden eli matkustajia kuljettavien hevosajurien kalustosta, hevosista, kuljettajista, tunnusmerkeistä ja vuosittaisista tarkastuksista. Autojen tarkastus tai katsastus ei ollut ainutkertaista. Jo ennen automobiilialikaa oli jo esimerkiksi hissi-, laiva- ja kattilataarkastajia, vakaajia ja arvometallien leimaajia.

Paikallisten määräysten aika ennen vuotta 1922

Ensimmäiset paikalliset määräykset löytyy Helsingistä 1907, Lahti oli ilmeisesti hyvänä kakkosena 1909. (Nide n:o 5, 7 sivua, tätä kirjasta ei ole löytynyt kirjastosta eikä kaupungintalon arkistosta).

Tarkastajien toimet olivat sivutoimisia, automobiiliasiat annettiin jollekin jotenkin tekniikkaan liittyvälle tai osaavalle henkilölle, kuljettajapuoli usein poliisille (joka ei edes itse osannut ajaa autoa).

1914 annettiin kenraalikuvernöörin armollinen esitys automobiili-liikenteestä, voimaantulo jäi kuitenkin ensimmäisen maailmansodan jalkoihin.

Aluksi suunniteltiin lääneille numerotunnus (Hämeenlääni = 3), kuitenkin lopuksi toteutui kirjaintunnus (Hämeenlääni = D). 1915 Helsinkiin saatiin ensimmäinen automobiilien tarkastaja eli katsastusmies.

Valtakunnallisten määräysten aika alkaa 1922

Asetus moottoriajoneuvoista annettiin 14.10.1922. Maassa oli henkilöautoja 1 131 kpl, kaikkiaan autoja oli yhteensä 1754.

Läänien uudet kirjaintunnukset tulivat voimaan, Hämeenläänin tunnus oli H. Joka läänissä 1-6 päätoimista katsastusmiestä, ns. varsinaiset katsastusmiehet. Palkkaus oli peruspalkka ja siihen lisäksi toimenpidepalkkiot eli ns. sporttelit. Tarvittaessa katsastusmiehen apuna sivu- tai päätoimisia varakatsastusmiehiä, joilla vain toimenpidepalkkiot, siitä osa perittiin toimiston kuluihin.

Maaherra nimitti katsastusmiehet ennen vuotta 1928, Tästä eteenpäin nimityksistä ja aluejaosta päätti Kululaitosten ja Yleisten Töiden Ministeriö.

Katsastusalueiden kokoa on yritetty ”tasata”, mm. Kotkan alueeseen kuuluivat Lapinjärven ja Ruotsinpyhtään kunnat Uudenmaan läänistä.

Varsinaisen katsastusmiehen koulutus on insinööri tai diplomi-insinööri (oli joitakin poikkeuksia), kuorma-auton ajokortti ja hyväksytyt ruotsinkielen taito. Varakatsastusmiehiltä vaadittiin vain kuorma-auton ajokortti. 1948 jäi virkojen määräaikaisuus pois.

Kaikki katsastusmiehet toimivat virkavastuulla ja heidän piti suorittaa virkavala, tunnuksena oli myös kuvallinen virkakortti, jonka mukaan katsastusmiehellä oli liikennettä valvoessaan poliisimiehen oikeudet ja velvollisuudet.

Katsastuksen tila-, toimisto-, siivous-, puhelin yms. kustannukset katettiin toimenpidepalkkioilla (ylijäämä jäi päämiehelle palkanlisäksi). Kaikki rahaliikenne jäi paikalliselle katsastustoimistolle eli varsinaiselle katsastusmiehelle. Katsastuksen taksat oli määritelty ase- tuksella tai Liikenneministeriön päätöksellä.

Katsastusten lisäksi työhön kuului myös taksamitareiden tarkastus, ns. maaseutumatkat ja ajoneuvojen kelpoisuuden arviointi SA-käyttöön sekä kuljettajatutkinnot.

Museoauton katsastus A-Katsastuksen tiloissa Lahden Renkomäessä.

Lahdessa katsastus toimitettiin joulukuussa 1957 Karjalankatu 39:n kohdalla kadun varressa. Edessä rekisteröimätön Volvo, seuraavana Kausalan Kiihtokorilta Lahden Liikenteelle tuleva Sisu linja-auto. Takimmaisena Lahden Autokorilla tehty Velj. Pohjolan bussi myös ensikatsastuksessa.

Vuonna 1962 oli varsinaisten katsastusmiesten sijoituspaikat: Helsinki 4 kpl, Hämeenlinna 1, Joensuu 1, Jyväskylä 1, Kajaani 1, Kemi 1, Kokkola 1, Kotka 1, Kuopio 1, Lahti 1, Lappeenranta 1, Lohja 1, Mikkeli 1, Oulu 2, Pori 1, Rauma 1, Rovaniemi 1, Seinäjoki 1, Tampere 2, Turku 2, Vaasa 1.

Katsastusmies osallistui tarvittaessa ja myös omasta aloitteestaan poliisien kanssa liikennevalvontaan lähinnä ajoneuvokaluston kunnon osalta.

Katsastusmiehen kortistoon merkittiin auton ns. verohevosvoima **kaavalla $0.3 \times Z \times D^2 \times S$** , jossa **Z** = sylinteriluku, **D** = sylinterin halkaisija (cm), **S** = iskunpituus (m).

Alueen maaseutukunnissa käytiin yleensä ainakin kerran pari vuodessa. Kymen alueen ”maaseutupaikkoja” olivat Anjala, Elimäki, Hamina, Jaala, Kausala, Lapinjärvi, Miehikkälä, Ruotsinpyhtää ja Virojoki. Tarvittaessa katsastuksia tehtiin myös asiakkaan luona, kuten esim. HKL:n trolleybussien katsastus.

Pitkäaikainen Liikenneministeriön yli-insinööri, DI Mikael Tötterman 1938-1968, tuli seuraajaksi Helsingin konttorin päällikkö DI U.U.J. Koponen 1968-1985

Vuoden 1957 asetus toi uusia määräyksiä auton katsastukseen, mm. alustanumero kirjataan moottorin numeron sijasta, uusille malleille tehdään tyyppikatsastus (Helsinki), takautuvia määräyksiä esim. takaheijastimet. Tyyppityksen pitkäaikainen päällikkö oli DI Pekka Calonius vuoteen 2000 asti.

Katsastuspäälliköt Lahdessa: Entinen varastohoitaja Ernst Nordin 1926-1934, insinööri Arhur Stubb 1935-1955, DI Gunnar Kristola (muutama kuukausi), DI Erkki Kuusela 1955-1968, autoinsinööri Matti Viljanen 1968-, autoinsinööri Kari Mylly (aluksi virkaatekevänä) 2008, autoteknikko Esko Kemppe 2008-.

Joidenkin yhteisöjen omat autotarkastajat

Muutamilla valtion laitoksilla oli omia autotarkastajia, esim. Sisäasiainministeriö (poliisiajoneuvot)

ja Valtion Rautatiet. Samoin myös ainakin Keskolla (Helsinki) ja Kymen Oy:llä (Kuusankoski).

Autorekisterikeskuksen (ARK) aika 1.3. 1968-1996

ARK perustettiin 1966 väliaikaisena virastona mutta vakinaistettiin 1967. Katsastustoiminta siirtyi ARK:lle 1.3. 1968. Varsinaisille-, apulais- ja osalle varakatsastusmiehiä entisten toimenpide ym. palkkioiden tilalle tuli kuukausipalkka. Virkanimikkeitä tarkennettiin, lääninkatsastusmies (uusi virka), katsastusmies, apulaiskatsastusmies ja varakatsastusmies (sivu- tai päätoiminen). Osalle vain tuntipalkka, esim. sivutoimiset. ARK vastasi tila- ym. kustannuksista, kaikki rahaliikenne tilitettiin Autorekisterikeskukselle. ARK:n teknisen toimiston ensimmäinen päällikkö oli DI Pertti Moll.

Yksityisen katsastustoimen aika 1995 -

ARK:sta muodostettiin ensin valtion 1.1.1993 liikelaitos ja sitten Suomen Autokatsastus Oy (myöhemmin A Katsastus Oy), joka sekin myytiin pian yksityisille (ensin toimivalle johdolle ja edelleen englantilaiselle sijoitusryhmälle). Nykyisin on useita katsastusketjuja:

- A- Katsastus tytäryhtiöineen
- K1 Katsastajat (omistus espanjalaisilla rahoittajilla)
- Helppo Katsastus
- Q katsastus jne.

Kuljettajatutkinnot kilpailutettiin ja erotettiin katsastustoimesta. A-Katsastus perusti Ajovarman Oy:n.

Nykyiset Lahden alueen katsastajat: A-Katsastus, Heikinlaakson Katsastus (”Helppo Katsastus”), Hämeenmaan Autokatsastus (2016-), K1 Katsastajat (2005-), Päijät-Hämeen Katsastuspalvelu (1995, myyty K 1-keijulle 2005), Lahden Autokatsastus (”Plus-Katsastus” 2015-), Orimattilan Kantrikatsastus (2016-), Q Katsastus (2016-), Rock Katsastus (2015-). ⇨

Kokoukset ja Tapahtumat:

KOKOUKSET:

02.05. 2018 klo 18:30 Toukokuun kuukausikokous

TAPAHTUMAT:

- 05.05.2018 klo 09:00 Classic Tour 2018, Lähtö Torilta
05-06.05. 2018 Classic Motorshow
09.05. 2018 klo 10 Rompevalmistelut hallilla
10.05. 2018 AHS 29. Helatorstaiajat
12.05. 2018 Autoliiton Kevätkauden avaus
Nastolassa
16.05. 2018 klo 10 Rompevalmistelut myyntikenttä
Jokimaan ravirata
18.05. 2018 klo 10 Rompevalmistelut Jokimaan ravirata
19-20.5. 2018 Rompemarkkinat Jokimaalla
26.05. 2018 Vintage-tapahtuma Suvi alkaa Kartanosta
Lahden historiallisella museolla
26.05. 2018 XX Kuninkaantienajo
03.06. 2018 klo 9-15 Vintage-vaatepäivä ja avoimet ovet
Antin Automuseolla
05.06. 2018 klo 18 Rompemarkkinoiden jälkipalaveri
hallilla.
09.06. 2018 Valtakunnallinen museoajoneuvo-
päivä.
09.06. 2018 klo 11-15 Ilmailupäivä Vesivehmaan lentoken-
tällä, DC 3 -yleisöennätys ennako-
varauksilla.
09.06. 2018 Vierumäen rautatiepäivä, Vierumäen
asemamiljö
09.06. 2018 Puruveden ympäriajot Savonlinnasta
15-16.06. 2018. Toisvesiajo SAHK:n 59. valtakun-
nallinen retkeilyajo Virroilla
26.06. 2018 Mommilan Kyläpuodin Vanhojen
Ajoneuvojen ilta
30.06.-01.07. 2018 Suur-Saimaan Ympäriajot Lappeen
rannasta
03.07. 2018 14:00 - Mobilisti-ilta Vääksyn kanavalla
07.08. 2018 Huovila Ajelu kioskilta kioskille

Uudet jäsenet:

Kainulainen Hannu	HEINOLA
Vuori Heikki	LAHTI
Pylkkänen Markku	VÄÄKSY
Kärkkäinen Hannu	KAUSALA
Lankes Rolf	LAHTI

Jäseniä tällä hetkellä 614

Mahdollisesti unohtuneita jäsenmaksuja on vielä maksamatta 26. Tilitoimiston tytöt virittelee karhujen lähettämistä. Tarkistathan että maksusi on maksettu.

Jäsenmäärä on nyt 592. Päijät-Hämeen Mobilistien jäsentiedot ylläpidetään valtakunnallisessa SAHK:n jäsenrekisterissä. SAHK:n Automobiili-lehti postitetaan tämän rekisterin osoitetietojen perusteella. Osoitteen muutokset ja uudet jäsentiedot pitää toimittaa Pentti Pihlaja-Kuhnalle:

puhelimitse 044-7889312,
sähköpostilla phmobili@phnet.fi
kirjallisesti Kuusamatie 13,
16300 Orimattila.

Hei Mobilistit

Heikki Toivanen lähtee 30.6 – 1.7 Suur-Saimaan ympäriajoon linja-autolla.

Heikki on kutsunut halukkaita kyytiin, ruokailukustannukset jokainen maksaa itse.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen Heikille,
puh. 0400-462036,
toivasenheikki@gmail.com

Vehoniemen Automuseo 150 vuotta

Tilaisuus 10.05. 2018
Klo 14.00 -19.00

Liity
mukaan
mukavaan
seuraan!

Tarkista viimetiedot <http://www.paijat-hameenmobilistit.fi/>

PÄIJÄT-HÄMEEN MOBILISTIT RY PL 25, 15801 LAHTI

KERHON TOIMIHENKILÖT 2018

Puheenjohtaja	Markku Klemola	0500-551 449
Sihteeri	Seija Syvänen	044-595 9163
Rahaston hoitaja	Pentti Pihlaja-Kuhna	044-788 9312
Museotarkastajat	Antti Vähälä	040-555 9265
	Klaus Lindholm	040-726 3725
	Esa Suomi	050-540 0756
	Janne Laaksonen	040-726 5202
Trailerin vuokraus:	Esa Suomi	050-540 0756

TOIMINTAA

- mukavat jäsentapahtumat, ajelut yms.
- kuukausikokoukset ja vierailut
- Rompetori Lahden Jokimaalla toukokuussa

JÄSENETUJA 2018

- jäsenlehti "Automobiili" 5 numeroa/vuosi
- oman kerhon lehti "Vellamobiili" 4 numeroa/vuosi
- alennetut museoajoneuvon tarkastusmaksut
- kerhon omien museoajoneuvotarkastajien neuvonta

MAKSUT VUONNA 2018

- liittymismaksu 30 euroa
- jäsenmaksu 40 euroa

SAHK, (valtakunnallinen keskusjärjestö) Vanha talvitie 2, 00580 HELSINKI

Puheenjohtaja: Esko Huttunen p. 0400-545 475 toimisto: p. 09-7289 5150,
fax 09-7289 5151.kotisivu: <http://www.sahk.fi>, sähköposti: toimisto (at)sahk.fi

Vellamobiili 3/2018 ilmestyy viikolla 37, aineisto lehteen 3 viimeistään 25.8. mennessä.

Jokaisella autolla on tarina.

HAUSKAA MATKAA
STEYR-PUCH
& ERIBA PUCK

VIRPIN JENKKIAUTO
DODGE
DART GT '67

AUTOILUN AJANKUVA 3/2018 • Hinta 8,90 € • www.klassikot.fi

KLASSIKOT

JO VUODESTA
2008

Ford Escort

50
Vuotta

MK1-RALLIMALLIT
ESCORT-PIKKUAUTOT
ESITTELYSSÄ '74 MEXICO
MATALAMÄEN TALLILLA

SUNBEAM ALPINE GT '70

PIKKUTYTÖN UNELMA

TULEVA KLASSIKKO: Citroën Xsara VTS Coupé
KADOTUKSELTA PELASTETTU: BMW 1800 TI '64
TAPAHTUMAT: Maalissaalis, TalviHeikki ja ACS

Viipale mediat

6 41 48 53 03 4 80 00 0115 23

38848-1801-744-700 0115 23

ZK-58

Hae omasi Lehtipisteestä tai tilaa kotiin: www.klassikot.fi

AUTOILUN AJANKUVA
KLASSIKOT Jokaisella autolla on tarina. www.klassikot.fi